

կը հասկցուի թէ Չիթենեաց լերան արեմտեան զառի-
վայրին վրայ Յիսուս լացաւ Երուսաղէմի վրայ: ԺԲ.
դարուն նոյն տեղին վրայ կառուցուած է եկեղեցի
մը որ յետոյ եղ-Մանսուրիեհ (Յաղթող) անունով մըզ-
կիթի վերածուած է և այժմ աւերակ (Bar. gr. էջ 193):

Յովհաննէս եպօ. Երուսաղէմացի ալ կը գրէ. «Սա
յառաջագոյն եկեղեցի էր, քանզի աստ ելաց Քրիս-
տոս ի վերայ ս. քաղաքին Երուսաղէմի...: Սա այժմ
ի ձեռս այլազգաց է և բնակին ի սմա տէրվիչ կոչե-
ցեալքն» (Հան. էջ 273-274):

17. Բեթփագէի յիշատակարան քարը. — Բեթփագէի
յիշատակարան քարը յիշատակելէ առաջ, Բեռնարդոս
վանականին մէկ տարբեր յիշատակարանի մասին գրի
առած զեկոյցը պիտի յիշենք: Ան 867 ին կը գրէ թէ
Համբարձման լերան վրայ իրեն ցոյց տուած են այն
տեղը՝ ուր փարիսեցիները Յիսուսի մօտ բերին շնու-
թեան մէջ բռնուած կինը. այդտեղ շինուած է եկե-
ղեցի մը յանուն Ս. Յովհաննու, ուր եւ պահուած է
Յիսուսի գրած յիշատակարանը մարմարէ քարի մը
վրայ(*) (E. T. P. էջ 28):

Բեթփագէ գիւղը կը յիշատակեն Մասթոս (ԻԱ.
1), Մարկոս (ԺԱ. 1) և Ղուկաս (ԺԹ. 29): Քահանա-
ներու կը վերաբերէր անիկա. արեւելքէն մօտ էր Ե-
րուսաղէմի և կը գտնուէր Չիթենեաց լերան ստորո-

(*) Բեռնարդոս այս դէպքը շփոթած կ'երեւի Յովն. Ը. 1 համա-
րէն, ուր կ'ըսուի թէ Յիսուս Չիթենեաց լերոյ զնաց եւ ապա Տա-
նար՝ ուր պատահեցաւ վերոգրեալ դէպքը: Աւետարանի «Իսկ Յիսուս
ի խոման հայելով՝ գրէր մասամբն յերկրի» բացատրութիւնը Միջին
դարուն վերածուած է ժողովրդական գրոյցի մը զոր կը յիշէ Բեռ-
նարդոս: